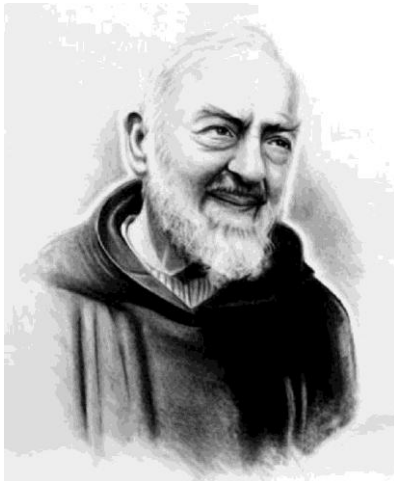

Drogowskazy Kościoła – Drogowskazy Życia – cz. 10

„Musimy nieustannie błagać o dwie rzeczy naszego najśladszego Pana: aby powiększał w nas miłość i bojaźń, ponieważ miłość sprawi, że będziemy fruwać na drogach Pana Boga, a bojaźń każe nam patrzeć, gdzie stawiamy krok, miłość sprawia, że widzimy rzeczy tego świata takimi, jakimi są, bojaźń prowadzi nas do tego, byśmy unikali wszelkiej opieszalności, niedbalstwa. ... **Będziemy szli zawsze ostrożni, ale ze świętą wolnością.** Odczujemy, że Pan Bóg, który przywiązał nas do siebie miłością, sprawi, że będziemy unikać grzechu jak jadowitej żmii i dla większego dobra nie będziemy nigdy

świadomie popełniać grzechu lekkiego, a jeżeli chodzi o grzech śmiertelny, to będziemy się bardziej go bać niż ognia.”

Modlitwa: „Boże, dzięki Twojej łasce święty Ojciec Pio wytrwale naśladował Chrystusa ubogiego i pokornego, spraw za jego wstawiennictwem, abyśmy wiernie trwając w naszym powołaniu osiągnęli doskonałość i wieczne szczęście. Amen.”

Gorzkie Żale są popularnym zbiorem pieśni o męce Pańskiej śpiewanych we wszystkich kościołach w Polsce podczas Wielkiego Postu w ramach nabożeństwa pasyjnego, w miejsce nieszporów. Nabożeństwo zostało połączone z wystawieniem Najświętszego Sakramentu, kazaniem pasyjnym i śpiewem suplikacji (Święty Boże). Gorzkie żale - to pieśni powstałe w nurcie dawnych misterii, czyli przedstawień męki Pańskiej, które w średniowieczu urządzano w kościołach. Autor Gorzkich żali jest nieznany. Po raz pierwszy ogłosił je drukiem ks. Wawrzyniec Benik, opiekun Bractwa Św. Rocha przy kościele Św. Krzyża w Warszawie, w r. 1707 pt. Snopek Myrry. Mirra to pachnąca żywica w proszku, jeden z darów, jaki trzej królowie złożyli Bożemu Dzieciątku. Dar mirry był zapowiedzią męki i śmierci zbawczej Chrystusa. Nazwa Gorzkie żale pochodzi od pierwszych wyrazów pieśni: „Gorzkie żale przybywajcie, serca nasze przenikajcie”.

Jak wyglądał Wielki Post w dawnej Polsce?

Obchody Wielkanocy poprzedza Post zwany Wielkim. Obecnie Wielki Post trwa pełne sześć tygodni. Wielki Post powinien być czasem umartwień oraz wzmoczonej pobożności. Nasi przodkowie, a zwłaszcza mieszkańcy wsi, przez wieki całe, bardzo gorliwie wypełniali zalecenia Kościoła na Wielki Post. W wielu domach szczególnie tych uboższych na całe sześć tygodni znikały ze stołów potrawy mięsne, tłuszcze, cukier oraz miód.

Żywiono się głównie potrawami postnymi do których zaliczano:

- żur,
- kwaszoną kapustę,
- ryby,
- kisiel z owsa,
- zupę grzybową,
- kaszę gryczaną,
- gotowaną brukiew,
- zamiast masła używano oleju z lnu, bądź konopi.

Wiele osób na cały post dobrowolnie rezygnowało z picia alkoholu czy palenia tytoniu. Dla pewności tytoń, fajki oraz instrumenty muzyczne chowano i zamykano na klucz w szafach. Zabroniona była muzyka, ustawały wszelkie zabawy, śpiewy, a nawet gwizdanie!! Dzieci były karcone za głośniejsze śmiechy czy krzyki. Życie towarzyskie zamierało, jej miejsce zastępowały wspólne modlitwy i lektura pobożnych ksiąg. W piątki ludzie zbierali się na Drodze Krzyżowej, a w niedziele na Gorzkich Żalach. Wszystkim tym rygorom ludzie poddawali się bez protestu. Posty takie często wymuszone były nie tylko przez względy religijne, ale również konieczność - trudne warunki życia i bieda. Najczęściej następował wówczas tzw. przednówek - czyli okres w którym kończyły się zapasy żywności.

Kilka przysłów na Wielki Post:

- Komu post miły, niech gryzie śledzia, pan zje niedźwiedzia.
- Nie ma w chlebie ości, kiedy się ciało wypości.
- Po glinianym moście, jedzie żur w poście.
- Post i trzeźwość to zabawa, popiół z chlebem to potrawa.

Jedynym weselszym momentem w tym okresie było tzw. **Śródpoście**. Wówczas to młodzi chłopacy biegali po ulicach miast i wsi głośno hałasując i krzycząc: półpoście, półpoście. Oznaczało iż zbliża się okres świąt. W wielu domach od tego momentu aż do Wielkanocy nie jedzono potraw ciepłych i gotowanych, żywiąc się jedynie chlebem, rybami, owocami i pijąc wodę.